

בית משפט השלום בנתניה

תא"מ 17-10-41174 חלפון נ' כהן

בפני כבוד השופט אלי ברנד

תובעת חן חלפון

נגד

נתבע שלמה שלומי כהן

ב"כ התובעת: עוה"ד אליעזר גריסרו ויעל קוזמנקו
ב"כ הנתבע: עודד אראל שריפי

פסק דין

רקע כללי – עובדתי

התובעת מנהלת קבוצת פייסבוק המכונה "יומנה של רווקה" (להלן: "קבוצת התובעת") בה היא מפרסמת פרסומים שונים הנוגעים לחיי רווקות של גברים ונשים. בקבוצה מעל 50,000 חברים. הנתבע היה חבר בקבוצת התובעת ולאחר שהתובעת סברה כי התבטא באופן גס הוציאה אותו מן הקבוצה.

הנתבע הצטרף לקבוצת פייסבוק אחרת המכונה "יומנה של פיזדיץ" (להלן: "קבוצת הנתבע"), פיזדיץ היא קללה בשפה הרוסית), אשר עוסקת בתובעת ובקבוצתה ונמתחת בה תדיר ביקורת עליהן, כאשר חלק מחברי קבוצת הנתבע היו בעבר חברים בקבוצת התובעת והוצאו או פרשו ממנה מסיבות שונות וחלק אחר מחברי קבוצת הנתבע עודם חברים בקבוצת התובעת ועומדים עימה בקשר חברי. לאור נסיבות הוצאתו מקבוצת התובעת ולאור עמדותיה בעניינים הנוגעים ליחסים בין מגדריים הבהיר הנתבע בפרסום בפייסבוק (סעיף 8 לכתב התביעה) כי אינו מחבב את התובעת, ובהמשך ביום 28.8.17 פרסם בקבוצת הנתבע פרסום, אשר בהיותו נושא התובענה אביאו ככתבו וכלשונו (להלן: "הפרסום") –

Shlomi Cohen

היא גולד'גריט

חיה בסרט

רעשנית

נראת כמו קריקטורה

נצלנית

"כותבת ספר" בתחת שלי

ובכללי אשפה אנושית

אבל חוצמזה היא סבבה ואני אשמח

להביא אותה להורים

לפרסום הגיבו כעשרים מחברי קבוצת הנתבע.

לאחר מכן הועתק פרסום זה על ידי מאן דהוא שאינו הנתבע והועבר אל קבוצת התובעת, ולאחר שזו גילתה אותו – מספר שעות לאחר פרסומו – מחקה אותו ופנתה אל הנתבע באופן פרטי במסרון, תוך שהיא מביאה עותק של הפרסום דלעיל ואף חילופי המסרונים אביא ככתבם וכלשונם –

בית משפט השלום בנתניה

תא"מ 17-10-41174 חלפון נ' כהן

לאחר חליפת מסרונים אלה חסמו הצדדים האחד את קבלת המסרונים ממשנהו, הנתבע מחק את הפרסום מקבוצת הנתבע אך לא הביע כל התנצלות ולא פרסם הודעה מתקנת באף אחת מן הקבוצות. בעקבות זאת, הגישה התובעת תובענה זו בסדר דין מהיר על סך 69,405 ₪ בגין הפיצוי הסטטוטורי ללא הוכחת נזק בגין פרסום לשון הרע הקבוע בסעיפים 7א(א) ו-7(ה) לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה – 1965 (להלן: "החוק") כערכו המשוערך ליום הגשת התביעה.

בישיבת יום 15.5.18 הסכימו הצדדים כי הנתבע יפרסם התנצלות בקבוצת התובעת תוך 24 שעות מרגע שיצורף כחבר על ידה וכי לאחר מכן תהיה התובעת זכאית לחסום אותו מחדש.

דא עקא, הנתבע העביר אל התובעת את נוסח ההתנצלות הבא (ת1) – "אני מתנצל מעומק ליבי על דברים שכתבתי ב-28/8/2017 בהתייחס לחן חלפון", אולם נוסח זה לא היה מקובל על התובעת. במענה הציע ב"כ הנתבע כי התובעת וב"כ ינסחו את ההתנצלות ויעבירה לעיונו טרם פרסומה בשמו, ב"כ התובעת עם מרשתו ניסחו את נוסח ההתנצלות הבא (ת2), טעויות הכתיב במקור – א.ב.) – "לפני תקופה לא קצרה, הייתי חלק מהקבוצה הזו ומצאתי את עצמי חולק על דעות שנרשמו בפוסטים הן של אנשים בכלל והן של מנהלת הקבוצה, חן חלפון. את דעותיי השונות, לצערי בחרתי להביא בבוטות ובכח המקלדת השתלכתי בחן ועל כך אני מתנצל מקרב לב. אני מתנצל על המילים שבחרתי להביע בהם את כעסי ועל כך שקראתי לה בשמות גנאי והעלבתי אותה, ללא היכרות מוקדמת איתה. אני מתנצל מעומק ליבי על דבריי."

נוסח הפסקה השניה של התנצלות זו לא היה מקובל על הנתבע, התובעת לא הסכימה לוותר על פסקה זו וסופו של דבר – לא פורסמה כל התנצלות למרות הסכמת הצדדים העקרונית.

בית משפט השלום בנתניה

תא"מ 17-10-41174 חלפון נ' כהן

טענות הצדדים

התובעת טוענת כי מאחר שמדובר בפרסום המהווה לשון הרע אשר פורסם כלפיה על ידי הנתבע בפומבי בעת שעסקה בגיוס מימון המונים לצורך פרסום ספר המבוסס על פרסומים שונים בקבוצתה נפגע גיוס הכספים ולפיכך טרם פורסם הספר.

עוד טענה התובעת כי בהיותה דמות מוכרת בקרב עשרות אלפי חברי קבוצתה ונוכח העובדה שהיתה בעלת טור באתר "וואלה" גרם לה עצם הפרסום פגיעה קשה בשמה הטוב וביזה אותה ללא הצדקה. מנגד לא חלק הנתבע על עצם הפרסום, על אופן פרסומו ועל היותו לשון הרע ואף לא חלק על כך שהתובעת זכאית לפיצוי, אך טען כי התובעת יצרה דרמטיזציה של הפרסום ותוצאותיו, כי הפרסום פורסם בקבוצה בה ממילא לא היו לתובעת שם טוב ומוניטין וכי ייתכן שמטרת התביעה היא השלמת סכום הכסף החסר לצורך פרסום הספר.

עוד טען הנתבע כי בעת הפרסום היה תחת השפעת תרופות נוגדות דכאון אשר אחת מתופעות הלוואי שלהן היא פגיעה בשיקול הדעת וכי הוא סובל מהפרעות נפשיות – אשר בשל צנעת פרטיותו והעובדה שלא עלתה בקשה לנהל את ההליך בדלתיים סגורות לא אפרט כאן ורק אפנה אל נספחים א' ו-ב' לתצהירו בהם הן מפורטות.

לטענת הנתבע, נסיבות רפואיות אלה, יחדיו, מהוות גורם זר מתערב אשר פגע בשיקול דעתו בעת הפרסום ואשר יש להביאו בחשבון לקולא בעת פסיקת סכום הפיצוי.

הנתבע הוסיף וטען כי התובעת אינה קרבת אל אשה חזקה ואסרטיבית, עצמאית ודעתנית אשר אינה חוששת לפרסם ברבים את דעותיה, גם אם שנויות הן במחלוקת, וכי לא הגישה תביעות לשון הרע נגד משמיצים אחרים שפרסמו כלפיה השמצות בקבוצת הנתבע.

סוף דבר, עתר התובע כי בית המשפט לא ינהג בדרך של "ייקוב הדין את ההר" וכי יקל עימו בפסיקת הפיצוי ברוח סיפת הפסוק (משלי כ"ח, י"ג) – "מְכַסֶּה פִּשְׁעָיו לֹא יִצְלִיחַ וּמִוֹדָה וְעֹזֵב יִרְחֹם", לאחר שהודה, הסיר את הפרסום ולא חזר לפרסם פרסומים מכפישים נגד התובעת.

התובעת השיבה כי טענותיו של התובע שברפואה לא הוכחו בחוות דעת כדין וכי גם מתוך חברי קבוצת הנתבע ישנם כאלה העומדים עימה בקשרי חברות ולמצער בפניהם ברי כי נפגע שמה הטוב.

המסגרת הדיונית

מאחר שאין הצדדים חלוקים על מרבית העובדות וכל ניהול ההליך מוקד בסוגית גובה הפיצוי אינני רואה צורך לעסוק במושכלות היסוד של עוולת לשון הרע ואקבע על פי הסכמת הצדדים כי מדובר בפרסום לשון הרע אסור המקנה לתובעת פיצוי.

אשר לסוגית גובה הפיצוי, קובע סעיף 7א לחוק כדלקמן –

... "

(ב) במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע

לשלם לנפגע פיצוי שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים, ללא הוכחת נזק.

...

בית משפט השלום בנתניה

תא"מ 17-10-41174 חלפון נ' כהן

(ה) הסכומים האמורים בסעיף זה יעודכנו ב-16 בכל חודש, בהתאם לשיעור עליית

המדד החדש לעומת המדד הבסיסי ..."

בתי המשפט עסקו רבות בתובענות לפיצוי המבוסס על סעיף זה ובית המשפט העליון אף קבע את אמות המידה והשיקולים אשר על בית המשפט הדין בתובענה דוגמת זו להביא בחשבון בעת קביעת גובה הפיצוי.

ברע"א 4740/00 לימור אמר נ' אורנה יוסף (פ"ד נה(5) 510, 525 (14.8.2001), ההדגשה שלי – א.ב.) נאמר –

"17. בפסיקת פיצויים בגין לשון הרע יתחשב בית-המשפט, בין היתר, בהיקף הפגיעה, במעמדו של הניזוק בקהילתו, בהשפלה שסבל, בכאב ובסבל שהיו מנת חלקו ובתוצאות הצפויות מכל אלה בעתיד. הבחינה היא אינדיווידואלית. אין לקבוע "תעריפים". בכל מקרה יש להתחשב בטיב הפרסום, בהיקפו, באמינותו, במידת פגיעתו ובהתנהגות הצדדים" ...

18. גם אם יש לדיני הפיצויים בגין לשון הרע תפקיד מחנך ומרתיע, אין בו, בתפקיד זה, כדי להגדיל את הפיצוי התרופתי מעבר למידותיו הטבעיות. בגדר הפיצוי התרופתי ההיבט המרתיע וההיבט החינוכי מוצאים את ביטויים בעצם הטלתה של חובת הפיצויים, בקביעת שיעור הפיצויים על-פי אמות-מידה אמיתיות של השבת המצב לקדמותו ובהגברת הפיצוי מקום שהתנהגות המזיק מגבירה את הניזק. הגדלת הפיצוי בשל טעמים הרתעתיים ומחנכים מעבר לנדרש להשבת המצב לקדמותו תערער את האיזון הראוי בין הזכויות החוקתיות הנאבקות על הבכורה במסגרת דיני איסור לשון הרע"

לאור האמור בפסקי דין אלה ילקחו בחשבון העובדות הרלוונטיות למקרה זה, תוך שלכל אורך הדרך זוכר אני את הנחיית בית המשפט העליון כי אל להם לפיצויים לגדול אל מעבר לראוי כפיצוי תרופתי רק בשל התפקיד המחנך והמרתיע שלהם.

קביעת סכום הפיצוי

לצורך פסיקת סכום הפיצויים יילקחו, איפוא, בחשבון העובדות הבאות –

א. התפוצה בה פורסם הפרסום – תחילה אבהיר כי אין חולק כי הפרסום בקבוצת התובעת לא בוצע על ידי הנתבע ואף לא הוכח כי בעידודו או ידיעתו. אדרבה, התובעת העידה כי מי שפרסם את הפרסום בקבוצתה היה מישהו אשר – "בא להראות לי מה נכתב עליי" (עמ' 4 לפרוטוקול שורה 7), היינו מי שרצה בטובתה (הגם שלא ברור מדוע לא שלח אליה את הפרסום בערוץ תקשורת פרטי, אך אין בכך ענין לתובענה זו). נמצא כי הפרסום על ידי הנתבע המשמש בסיס לתובענה זו ובהתאמה לקביעת סכום הפיצוי היה אך ורק בפני חברי קבוצת הנתבע, אשר מספרם נע בין קרוב ל-100 כגרסת הנתבע (עמ' 6 לפרוטוקול שורה 24) לכמה מאות כגרסת התובעת (עמ' 3 לפרוטוקול שורה 35).

ב. מידת הפגיעה – התובעת לא הראתה כי נגרם לה כל נזק בעקבות הפרסומים, הגם שעסקינן בפיצוי ללא הוכחת נזק. לעניין זה יצוין, כי מן העדויות שנשמעו בפני עלה כי אכן מרבית חברי

בית משפט השלום בנתניה

תא"מ 17-10-41174 חלפון נ' כהן

קבוצת הנתבע, בה פרסם את הפרסום, ממילא עויינים את התובעת ועצם הקמת קבוצת הנתבע היתה, כעדותה (סעיף 6 לכתב התביעה ועמ' 3 לפרוטוקול שורות 28-30), לשם השמצתה, כך שנראה כי בקרב קהל יעד זה לא נגרם למוניטין של התובעת נזק משמעותי נוסף בשל הפרסום.

בהקשר זה יש להתייחס אל הפגיעה הנטענת בגיוס מימון ההמונים על ידי התובעת לשם פרסום ספרה, ועל כך יוער כי קשה להניח א-פריורית כי מי מחברי קבוצת הנתבע, המאופיינים כאמור לעיל, היה תורם מכספו לפרסום ספרה, ובכל מקרה לא הוכיחה התובעת קשר סיבתי כלשהו בין הפרסום להיקף גיוס המימון, או כל פרט אחר שהוא ביחס לאותו מימון זולת אמירות כלליות שלה.

ג. התנהלות התובעת מול מכפישים נוספים כמדד למידת הפגיעה בה – התובעת העידה כי היו פרסומים מכפישים נוספים כלפיה בקבוצת הנתבע, אך משנשאלה באילו צעדים נקטה כלפיהם השיבה כדלקמן (עמ' 4 לפרוטוקול שורות 31-33, ההדגשה שלי – א.ב.) – "פניתי אליהם בפרטי חלק חסמו אותי וחלק ענו לי. שפניתי אליו הוא אמר לי זה הרושם שיצרת והוא חסם אותי. רציתי לתת לו הזדמנות להתנצל ובוזה היה נגמר. לא הגשתי תביעות לשון הרע נגד אנשים אחרים."

נמצא כי התובעת ספגה פרסומים פוגעים נוספים באותה קבוצה, אשר טיבם ותוכנם לא הוצגו, ופנתה אל המפרסמים אשר חלק מהם אף חסמו אותה ולא השיבו לה, קל וחומר שלא התנצלו כלפיה, אך תביעה בחרה להגיש רק נגד הנתבע דכאן. זאת עשתה התובעת מבלי להבהיר במה חומרנות המיוחדת של פרסומו לעומת יתר הפרסומים הפוגעים כלפיה, זולת האמירה הכללית (שם שורה 29) – "אתה בוחר לי במה נעלבתי ומה לקחתי אישית? בהחלט נפגעת מהדברים שלו."

ד. הרקע הרפואי של התובע והשפעתו על מידת אחריותו לפרסום וגובה הפיצוי – בענין זה הוגשו פרוטוקול והחלטת הועדה הרפואית במוסד לביטוח לאומי בעניינו של הנתבע (נספח א' לתצהירו) וכן מכתב שהופנה אל המוסד לביטוח לאומי מאת הפסיכותראפיסטית שלו (נספח ב' לתצהירו).

בהקשר זה יש להדגיש כי אמנם נקבעו לנתבע בהחלטה האמורה 100% אי כושר ו-50% נכות רפואית משוקללת עד ליום 30.4.19, אולם לא בכך עסקינן, אלא במידת השפעת נתונים רפואיים אלה ויתר העולים מן המסמכים על אחריות הנתבע לפרסום ועל גובה הפיצוי.

צודק ב"כ התובעת בכך שלא הוגשה כל תעודת רופא או חוות דעת מומחה (כהוראות תקנה 127 לתקנות סדר הדין האזרחי) העוסקות בעניינים ספציפיים אלה, ומן המסמכים שהגיש – אף אם אראה בהם כעומדים בדרישות התקנה – לא ניתן ללמוד מאומה על הזיקה בין מצבו הרפואי והטיפול התרופתי שהוא נוטל לבין הפרסום.

אדרבה, במכתב הפסיכותראפיסטית של הנתבע (נספח ב' לתצהירו) מיום 19.4.17 (בפסקה האחרונה, השגיאות במקור – א.ב.) נכתב – "כיום שלומי מיוצב רגשית ... ומתקדם למקום תפקודי רגשי חברתי גבוהה."

בית משפט השלום בנתניה

תא"מ 17-10-41174 חלפון נ' כהן

עוד אעיר כי בסעיף 10 לכתב הגנתו טען הנתבע למידת הרחמים, בין היתר בשל מצבו הנפשי, בעוד שבחקירתו חזר בו וטען כי חשיפת מצבו הרפואי לא נועדה לעורר רחמים (עמ' 7 לפרוטוקול, שורות 35-36), וכן אציין כי עדותו בבית המשפט היתה רהוטה ובוטחת ולא שיקפה מצוקה נפשית כלשהי.

ה. התנהלות הצדדים לקראת הגשת התביעה ובמהלך ניהול ההליך עצמו – כפי שצויין לעיל, הנתבע לא התנצל בפני התובעת לאחר שפנתה אליו בעקבות הפרסום, עמד על דבריו והעיד על עצמו במילים – "זה הרושם שמקבל ממך", ובהמשך השתמש כלפיה בביטוי הסלנג – "חפשי" שסרב להבהיר את משמעותו (עמ' 7 לפרוטוקול שורות 16-17) ועל כן יש להניח כי מדובר בביטוי פוגעני, לאור החזקה בדבר המנעות מהבאת ראיה או עדות הפועלת לחובת הנמנע (ראה למשל ע"א 548/78 פלונית נ' פלוני, פ"ד לה(1) 736, 760 (16.12.1980)).

אמנם דברים אלה נכתבו לאחר שגם התובעת לא טמנה ידה בצלחת והפנתה אליו מילים קשות, אולם קשה שלא להבין את חמתה של מי שכלפיה פרסם הנתבע ברבים כי היא – "אשפה אנושית", "נצלנית", "נראת כמו קריקטורה" (השגיאה במקור – א.ב.) ועוד.

הנתבע נשאל בענין זה והשיב כי (עמ' 7 לפרוטוקול, שורות 21-22) – "העדפתי להשאיר את העניינים כמו שהם גם באותו רגע הייתי עצבני והעדפתי לא להמשיך להגיב.", ובהמשך (עמ' 9 לפרוטוקול שורות 4-5) – "לא התנצלתי כעבור כמה ימים כי עצרתי הכל פה ובגלל זה חסמתי אותה על מנת שלא תהיה המשך תקשורת."

גם לאחר הגשת התביעה לא מיהר הנתבע להתנצל או לנסות לפייס את התובעת והתעקש להמנע מפרסום נוסח ההתנצלות המקובל עליה (ת/2), הגם שכלל לא הובהר לי מדוע התנגד לניסוח – "את דעותיי השונות, לצערי בחרתי להביא בבוטות ובכח המקלדת השתלכתי בחן ועל כך אני מתנצל מקרב לב.", לאחר שאכן התבטא כלפיה בבוטות בכח המקלדת והוסכם בין הצדדים כי יתנצל בפניה בכתב בקבוצת הפייסבוק שלה.

סוף דבר, בשום שלב לא התנצל הנתבע כלפי התובעת בפומבי על פרסומו הפוגעני.

על מנת לגבש תשתית השוואתית לענין גובה הפיצוי הריאלי במקרה זה בחנתי פסיקה העוסקת במקרים בעלי מאפיינים דומים, כאשר כבר בפתח הדברים אציין כי בת"א (אשקלון) 10-09-28831 דוד יחזקאל דרשן נ' אהרון אסל (17.6.2014), לאחר סקירה דומה, קבע כבי' השופט עידו ככפני כי בשנים האחרונות חלה עליה בשיעור הפיצויים שפוסקים בתי המשפט בתביעות לשון, הגם שנקבע כי אין תעריף אחיד בעניינים אלה, ולהלן סקירת פסיקה קצרה –

א. בת"א (מחוזי תל אביב) 15-04-33784 שי רג'ואן נ' אמנון יצחקי (27.8.2015) כינה הנתבע את התובע בפרסום בקבוצת פייסבוק בכינויים – "שקרן אובססיבי עד כדי מחלה, משמיץ פתולוגי, זבל אנושי", ולאחר שנקבע כי הושפל בפני עשרות אלפי גולשים חייב בית המשפט את הנתבע לפצותו סך 4,000 ₪.

ב. בתמ"ש (באר שבע) 11-10-21757 פלונית נ' אלמוני (11.8.2013) כתב הנתבע בתגובות שפרסם בדף הפייסבוק של התובעת ביחס אליה – "כלבה", "את נראית כמו ליידי בוי עלובת נפש קנאית וחולנית.", "כל העיר מצלצלת אלי מקיאה עליך", "אין ולא היתה לך בושה", "11 שנים אחרי נשאת עם אותם סמרטוטים עצובים עלובים שהם כל חייך יא פרוחה זה מה שמעניין אותך

בית משפט השלום בנתניה

תא"מ 17-10-41174 חלפון נ' כהן

בחיים רק בגדים יא מסכנה", "ערימת פחים" ועוד, והגם שבין הצדדים היתה היסטוריה משפחתית טעונה חייב בית המשפט את הנתבע לפצות את התובעת בסך של 25,000 ₪. ג. בתמ"ש (נצרת) 15-11-26439 ו.ש. נ' ב.ש. (12.1.2017) טען הנתבע כלפי גרושתו, עימה היה מסוכסך, בפרסום חד פעמי בפייסבוק כי היא אם מזניחה, הטיל ספק בשפיותה ובדאגתה לילדיהם עד כדי היותה בלתי ראויה לגדל ילדים, ללא הוכחה, ובית המשפט חייב אותו לפצות את התובעת בסך של 15,000 ₪.

ד. בסע"ש (עבודה תל אביב) 13-07-7424 ורדה גולדבלט נ' אריה גיטלן (26.10.2015) פרסם הנתבע כלפי התובעת שני פרסומים, באחד התייחס למראיה תוך שהוא משווה אותו למצב רכבה אותו תאר כ"פח זבל מתנייע", ובשני התייחס למצבה הנפשי וייחס לה מחלת נפש, ובית הדין לעבודה חייב אותו לפצותה בסך 20,000 ₪ בגין שתי האמירות.

לאחר שסקרתי את הדוגמאות האמורות המצביעות על מתחם הפיצוי הנהוג בבתי המשפט ביחס למקרים של פרסום לשון הרע בעלי אופי דומה, ובשים לב לעובדות הרלוונטיות אותן יש להביא בחשבון לענין גובה הפיצוי אותן תארתי לעיל אני סבור כי סכום הפיצוי הראוי בו יש לחייב את הנתבע אינו אמור לעמוד על הצד הגבוה ביותר וכי עליו לפצות את התובעת בסך של 10,000 ₪.

סיכום

הפועל היוצא מן האמור לעיל הוא כי אני מחייב את הנתבע לשלם לתובעת פיצוי בסך 10,000 ₪ תוך 30 יום שאם לא יעשה כן יתווספו לסכום זה הפרשי הצמדה וריבית כחוק עד הפרעון המלא. תקנה 512(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי קובעת כי –

"בתיתו צו להוצאות ובקביעת שיעורן יתחשב בית המשפט או הרשם, בין השאר, בשווי

הסעד השנוי במחלוקת בין בעלי הדין ובשווי הסעד שנפסק בתום הדיון, ויהא רשאי

להתחשב גם בדרך שבה ניהלו בעלי הדין את הדיון."

לאחר ששקלתי את השיקולים הנזכרים בתקנה זו, בשים לב לאופן ניהול ההליך, לטרחו והזמן שהיו כרוכים בו ולסעד שנפסק אני מחייב את הנתבעת בהוצאות משפט בסך 1,750 ₪ וכן בשכ"ט ב"כ התובעת בסך 6,500 ₪.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז- לוד תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ד תשרי תשע"ט, 23 ספטמבר 2018, בהעדר הצדדים.

אלי ברנד, שופט

